

Skickliga sjödjur

Djurens veckas guide för lågstadielever

Innehåll

Förord	3	Uppgift: Fiskens delar	22
Alla djur är värdefulla	4	Uppgift: Sant eller falskt?	23
Små, stora och allt däremellan	5	Uppgift: Vad har fisken och människan gemensamt?	24
Fisken luktar, hör och ser	6	Uppgift: Vad orsakar fisken skada eller smärta?	25
Fiskar har många roller	8	Uppgift: Led fisken till en miljö där den trivs	26
Var bor fisken?	9	Uppgift: Guldfisk i glasskål?	27
Fisk på tallriken	10	Lästips: Bekanta dig med fiskar	28
Berättelsen: Eevi och Danilo fiskar	11	Rätta svaren på uppgifterna	30
Uppgift: Identifiera vilken av fiskarna som hålls i akvarium	20	Kom i håg!	31
Uppgift: Rita och färglägg en fantasifisk	21		

Text:
Pi Mäkilä och Marianna Lammi

Layout:
Suvi Ojala

Illustrationer:
Olga Veselovskaya (s. 11–20, 24–25, 27, 29)
Sari Winberg (s. 22, 26, 32)

Bilder:
Crisod/iStock (frampärmen)
Suvi Ojala (s. 3)
Zinnmann/Wikimedia commons (s. 4)
Domingo Trejo/Pixabay (s. 5)
ImsoGabriel Stock/Pixabay (s. 8)
Marcel Einig/Pixabay (s. 9)

Översättning:
Maailmankansalaiset Oy

Tryckeri:
Laine Direct Oy

Utgivare:
SEY Djurskyddet Finland, 2023
Fågelviksgatan 10
00500 Helsingfors
www.sey.fi

Printed matter
4041 0992

SEY
SUOMEN ELÄINSUOJELU

Skickliga fiskar

Fiskar är på många sätt intressanta djur. Det finns väldigt många olika fiskar som alla har olika förmågor och egenskaper, precis som däggdjur har sinsemellan olika egenskaper. Ändå drar man lätt alla fiskar över en kam som en grupp och glömmer mångfalden och särdragen hos dem. I vardagen pratar vi till exempel ofta om att vi ser en fisk i vattnet eller köper fisk i butiken. Däremot brukar vi inte säga att vi har sett ett däggdjur i skogen eller att vi köpt däggdjurskött i butiken. Vi säger då kanin, rådjur, nöt eller gris.

Men fiskar består av en grupp olika djur, precis som däggdjur. Tack vare forskningen har vår kunskap om olika fiskars förmågor och egenskaper ökat mycket under de senaste åren. Numera vet vi även att fiskar känner smärta. En del fiskar använder till och med verktyg för att skaffa föda.

Samtidigt som vår kunskap om fiskar ökar behöver fiskars känslighet och välmående beaktas allt bättre av oss människor. Fiskars välmående är viktigt precis som alla andra djurs välmående, och de behöver skyddas lika väl som andra djur.

Du tar väl hänsyn till fiskars behov av att behandlas väl när du fiskar, tar hand om akvariet eller på något annat sätt har att göra med fiskar?

Kati White
verksamhetsledare
SEY Djurskyddet Finland

Alla djur är värdefulla

Vi människor är djur, precis som katter, hundar eller till exempel fiskar och fåglar. Vi är alla olika, men vi har samma grundbehov. Vi vill må bra, undvika smärta och göra saker som är viktiga för oss.

Olika djur upplever ändå saker på olika sätt och tänker inte på samma sätt som vi människor. Nuförtiden vet vi att hundar eller katter inte känner skam eller har förmåga att planera hämnd. Djurets storlek påverkar inte i grunden hur det upplever världen. Både hästar och fiskar lider om de skadas.

Alla djur har ett egenvärde

Egenvärde innebär att varje djur är värdefullt precis som det är. Värdet har inget att göra med den nytta som människor har av djuret. Djurets intelligens, storlek eller utseende påverkar inte dess värde. Varje djurs liv ska respekteras som sådant.

Små, stora och allt däremellan

Det finns väldigt många olika fiskar. Fiskar kallar vi djur som har gälar och ryggrad och lever i vatten. Fiskarternas egenskaper varierar beroende på exempelvis utseende, livsmiljö och föda. Fiskar i olika områden och fiskar som äter olika mat är alla specialiserade på olika saker.

Fiskar bor också i väldigt olika livsmiljöer. En del fiskar lever i det salta havsvattnet, andra i sötvatten i sjöar och älvar. Vissa fiskarter trivs endast i grunda dammar, medan andra lever på flera kilometers djup.

Dessutom äter, lär sig, och betar sig olika fiskarter på väldigt olika sätt.

VÄRLDENS MINSTA fisk, *Schindleria brevipinguis*, är 7–9 millimeter lång. Den lever i det Stora barriärrevet i Australien.

VÄRLDENS STÖRSTA fisk, valhajen, kan bli lika lång som en stor buss.

Fiskar är snabblärd

De flesta fiskar är läraaktiga djur, och många lär sig redan som fiskyngel olika färdigheter genom att observera andra fiskar. Unga fiskar lär sig rymma från rovfiskar när de märker att deras artfränder rymmer då de känner lukten av rovfisk. Genom att smaka lär sig fisken vilken mat den ska äta och vilken den ska undvika.

Fisken luktar, hör och ser

Fiskarnas värld är på många sätt annorlunda än människornas. Fiskar bor i vatten, och deras sinnen och livsmiljö skiljer sig i mycket från den värld vi människor lever i.

Fiskar tar upp syre från vattnet med hjälp av gälarna, medan vi däggdjur, som människor, tar upp syre från luften. De flesta fiskar kan inte andas luft. Likväl är fiskar djur som känner, precis som andra djur.

Fisken hör, ger ifrån sig ljud och känner dofter även om den lever i vatten. Även om fisken inte har likadana öron som vi människor har hör den ljud ungefär på samma sätt som vi människor. Det beror på att fiskens hörselben är rätt lika människans hörselben. Ljud transporteras effektivt i vatten, så det finns mycket att lyssna på.

Fiskar ger också ljud ifrån sig. Vissa fiskar liksom sjunger av samma anledning som fåglar: de lockar till sig honor. Fisksång låter dock väldigt annorlunda än fågelsång. Torskens sång låter till exempel som mopedknatter.

Fiskar har också bra syn. Fiskar är särskilt bra på att urskilja ljus i situationer där vi människor upplever att det redan är väldigt mörkt.

Bra luktsinne och ett supersinne

Fiskar har bra luktsinne. Utifrån dofter hittar de mat och märker om det finns rovdjur i närheten.

Dessutom har fiskar ett supersinne som vi människor inte har. Tack vare sidolinjeorganet känner fiskar även de minsta vattenrörelserna. Sidolinjeorganet hjälper fiskar till exempel i grumligt vatten där sikten är dålig. Sidolinjeorganet är på sätt och vis en kombination av människans hörsel och känsel.

De flesta fiskar har bra hörsel, och är bra på att upptäcka vattenvibrationer. Därför kan fiskar bli rädda om människans till exempel knackar på akvarierutan.

I HELA VÄRLDEN finns det ca 25 000 olika fiskarter. I Finland har man identifierat över hundra olika fiskarter, vilket innebär att endast en liten del av alla fiskarter i världen lever i våra vatten.

Fiskar är noga med sin boplats

Det finns fiskar på många olika ställen. Människor kan fiska dem, äta dem och hålla dem i akvarier som husdjur.

För fiskar är boplatsen viktig. Fiskar som lever i akvarier kan inte själva påverka sin livsmiljö. Därför är det viktigt att akvarieägaren har mycket kunskap om hur de fiskar som lever i akvariet ska skötas.

AKVARIER och fiskar kan vara roliga att sköta men det kräver mycket kunskap och arbete. Fiskar som lever i akvarier ska skötas varje dag. Dessutom är det fiskägarens ansvar att se till att vattnet i akvariet hålls rent.

Vattenkvaliteten och storleken på akvariet har en stor inverkan på hur fiskarna trivs och mår. Akvariet ska vara tillräckligt stort, och vattnet ska vara rent och ha rätt temperatur för fiskarna. Dessutom ska det finnas lagom med växter, gömställen och bottenmaterial, såsom sand. Fiskar behöver även lagom med ljus. Till exempel en glasburk eller en skål lämpar sig inte som boplats åt fisken.

Olika fiskarter behöver olika förhållanden. Därför är det viktigt att välja rätt fiskarter till akvariet.

Fiskar kan känna smärta

Största delen av världens fiskar lever i hav och sjöar. En del fiskar lever väldigt djupt och vi ser dem aldrig. En del trivs däremot nära ytan. Om vattnet är klart är det lätt att observera fiskar vid stranden eller på bryggan.

FISKE är en populär hobby. När man fiskar är det viktigt att komma ihåg att fiskar känner smärta, precis som andra djur. Därför fiskar en bra fiskare på ett sådant sätt som gör att fisken ska lida så lite som möjligt. Fisken ska dödas så fort som möjligt.

Det är inte värt att släppa ut fiskar som en gång fiskats, ifall inte fisken är väldigt liten eller utrotningshotad. Enligt forskning lider till exempel fiskar som skadats av mätkrokar av smärta och kan senare dö av skador som fisket orsakat. Bara att fisken lyfts upp i luften kan orsaka stress och skador för fiskar.

Fiskar försöker undvika smärta. Undersökningarna visar att om fiskar känner smärta försöker de bli av med den.

En bra fiskare ser till att fiskar lider så lite som möjligt. Även enligt lagen är det förbjudet att orsaka onödigt smärta och ångest för djur.

Varje fisk är en individ

Vi människor kan ha svårt att uppfatta att varje fisk är en helt egen individ som har egna känslor och upplevelser om världen. Detta beror ofta på att fiskar ser så annorlunda ut och bor i en så annorlunda värld jämfört med oss människor.

MÅNGA TONFISKBESTÅND har fiskats så hårt att de har minskat kraftigt i antal. Den tonfisk som säljs i butiker i Finland är ofta bonit. Bonit är en fiskart som tillhör tonfiskar och finns tills vidare i större antal i haven än dess kusin, gulfenad tonfisk.

Fisk på tallriken

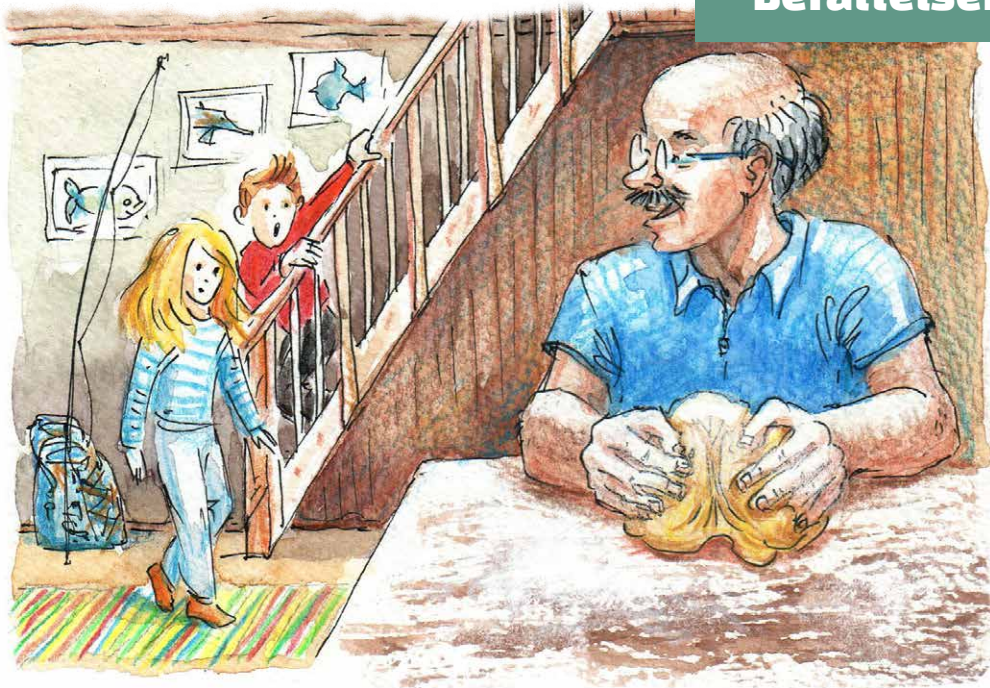
Många av oss äter fisk. En del av de fiskar som säljs i matbutiken har levt fria i hav och sjöar. Andra har däremot fötts upp i fiskodlingar.

Små stimfiskar, såsom strömming och siklöja, som levt fria i naturen, fiskas ofta genom att man lyfter upp stora mängder åt gången från vattnet. Fiskarna dör långsamt och plågsamt.

Uppfödda fiskar, såsom regnbåge, lever däremot i trånga och trista bassänger där de i praktiken alltid simmar åt samma håll och har till exempel inga gömställen.

Att föda upp matfiskar kallas ofta fiskodling, på samma sätt som odling av grönsaker eller spannmål. Men fiskar är inga växter, utan djur som känner och upplever saker och kan inte behandlas som grönsaker.

Vissa fiskar har fiskats för mycket, och de har minskat i antal på ett alarmerande sätt. Till exempel torsk och tonfisk fiskas i så hög grad att om takten fortsätter kommer dessa fiskarter inte längre finnas kvar efter några decennier.

Eevi och Danilo fiskar

Väckarklockan ringde tidigt på morgonen. Farfar, Eevi och Danilo var på väg ut för att fiska. Farfar var en erfaren storfiskare som ofta brukade fiska med Eevis pappa och fastrar när de var små. Idag fick Eevi och Danilo följa med för första gången.

Barnen gäspade, klädde på sig och tassade ner till nedre våningen. Eevi och Danilo såg en överraskning i köket: farfar höll på att baka en deg! Farfar bakar ju aldrig. Vad är det nu frågan om?

”Jag tänkte baka lite deg som bete utifall att vi inte hittar tillräckligt med daggmaskar”, förklarade farfar glatt. Eevi och Danilo gick till farfar och började göra i ordning en matsäck för fisketuren.

När de hade packat en jättelik matsäck och ätit en tidig frukost visade farfar barnen en glasburk med lock och berättade att fisketuren skulle börja med maskplockning. ”Det har inte regnat på ett par dagar, så vi måste gräva ganska djupt, men åtminstone några maskar borde vi kunna hitta i trädgårdslandet”, menade farfar.

Först fyllde barnen lite jord i burken och sedan började de leta maskar. Det visade sig vara svårt. Farfar hittade två i det skuggiga och fuktiga hörnet av trädgårdslandet, men barnen hade svårt att hitta några. Till slut tog farfar dem till komposten där de hittade en riktigt lång rackare. ”Kanske räcker de här”, sa farfar. ”Vi har en var. Och så har vi ju deg också. Hämta ännu lite fuktiga löv och gräs för maskarna så det inte blir för varmt för dem.” Till slut stängde han burken med ett lock med hål i.

Eevi och Danilo hade haft jätteroligt hittills, och när de kom till sjön drog de efter andan, så vackert var det. Farfar öppnade sin fiskelåda och böjde sig ner vid maskburken. Eevi och Danilo såg att det fanns många olika krokarna och betena i lådan. Betena var härligt färgglada, de såg ut som små fiskar. Sedan märkte barnen de vassa krokarna och hullingarna i betena och tittade på varandra.

”Farfar, vad ska vi göra med de här?” frågade Eevi med hes röst.

”Fisken fastnar i krokarna”, förklarade farfar lugnt. ”Men vi ska inte använda de där, de är avsedda för annan typ av fiske, med kastspö. Idag ska vi använda gammaldags metspön”, sa farfar och viftade med stora J-formade krokar.

Klumpen i magen släppte lite.

”Vi ska trä de maskar vi hittade på dessa krokar och sänka kroken med metrev och flöte i vattnet. Sedan hoppas vi att fisken nappar”, konstaterade farfar.

”Gör det ont för masken?” frågade Danilo. ”Eller fisken? Kommer fisken att svälja kroken?”

”Nej, men kroken går genom fiskens mun, och på så sätt kan vi dra upp fisken ur vattnet”, svarade farfar, fortfarande lugn.

”Men då gör det ju ont för fisken!” ropade Eevi med stora ögon.

”Nja, kanske det. Men om vi är snabba kan vi dra upp fisken ur vattnet och bedöva den på nolltid. Fisken behöver inte lida länge”, sa farfar, även han lite hest.

Eevi och Danilo blickade igen på varandra. Danilo bet sig i läppen.

Farfar böjde sig ner vid maskburken, plockade raskt upp en slingrande mask och lyfte den nära metkroken. Det såg oroväckande ut, som att farfar skulle trä kroken direkt genom masken!

”Farfar, sluta!” skrek Eevi och stack sin hand mellan masken och kroken.

”Nej, du får inte!” sa Danilo också. ”Det är den minsta masken och den heter Masa.”

”De andra maskarna får inte heller träs på kroken! De heter Maja och Meterlakrits”, sa Eevi strängt.

”Jaha”, sa farfar lite road. ”Det kunde jag nästan räkna ut. Vad säger ni om vi lämnar maskarna i burken och använder degen som bete?” frågade farfar medan han grävde fram degburken från ryggsäcken.

”Ja, det gör vi!” svarade båda barnen.

Högtidligt och med spänning härmade barnen farfar och fäste degen i kroken. Sedan sänkte de krokarna ner i vattnet. Efter många om och men hade de äntligen kommit igång med fisket!

Tiden gick. Sjön låg spegelblank. Efter en stund bröt Eevi tystnaden: ”Egentligen önskar jag att fisken inte nappar. Eller visst får fisken äta degen, men jag vill inte att den fastnar med munnen i kroken.”

”Inte jag heller”, erkände Danilo.

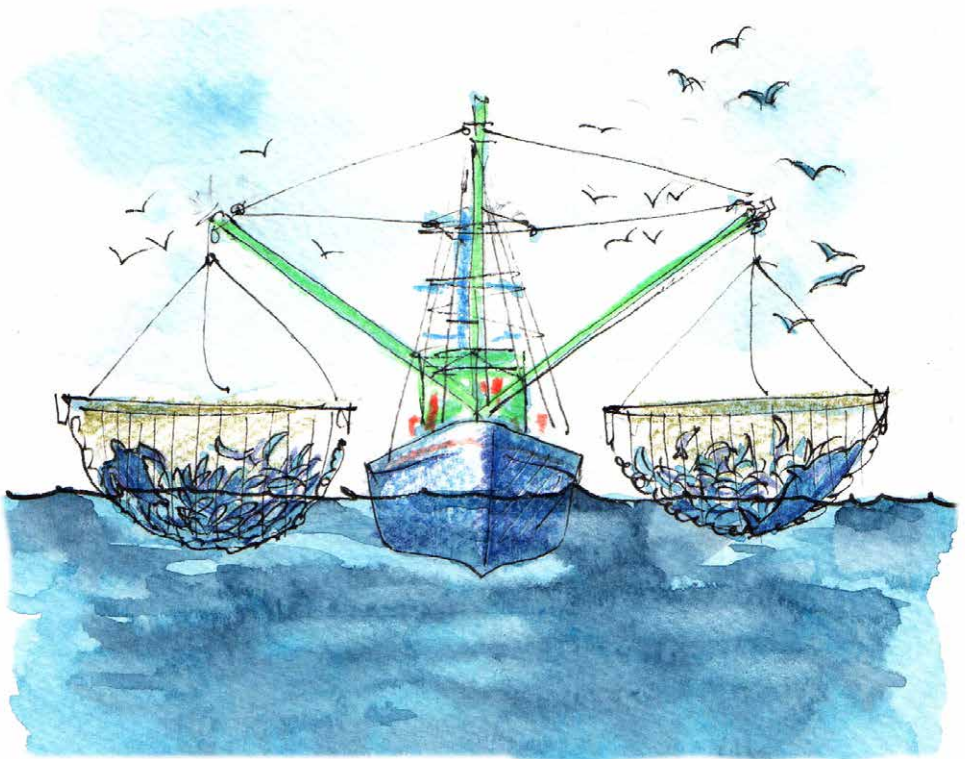
”Ändå äter ni barn fisk, eller hur?” frågade farfar. ”Eevi älskar ju fisksoppa.”

Eevi vred obekvämt på sig.

Farfar tittade noga på barnen: ”Om man äter fisk är det bäst att meta den själv. Fisk från butiken har ofta fiskats med stora nät från havsbotten, och då fångas även flera andra fiskar och havsdjur än vad som var tänkt. Världens hav tål inte en sådan plundring mycket längre. Fisk som föds upp lever i sin tur trångt, och jag tror inte att det är ett lyckligt liv. Men om jag fiskar här med tillstånd och enligt reglerna så vet jag att fisken fick leva fritt och dog snabbt”, sa farfar bestämt.

”Du har säkert rätt, farfar”, svarade Eevi tyst. ”Men jag vill ändå inte skada fiskar.”

”Så är det, tiden går. Rommen lär fisken”, fortsatte farfar och skrattade till, lät sin blick vandra från barnet till metspöna och maskburken. ”Om ni inte vill fiska, vad ska vi då göra? Ska vi ta vårt pick och pack och åka hem?”

”Vi skulle kunna gå och simma!” föreslog Danilo.

”Och äta matsäcken!” ropade Eevi. ”Och farfar, du vet säkert jättemycket om fiskar. Är fiskar smarta? Och varför skulle vi fiska så här tidigt på morgonen? Vad är den största fisken i Finland?” bombarderar Eevi sin farfar med frågor.

”Ja, om de är smarta?” skrattade farfar till och strök sig om skägget. ”Åtminstone en del är det. En gång höll jag på att fånga en bjässe när...”, farfar började glatt babbla på om sina fisketurer.

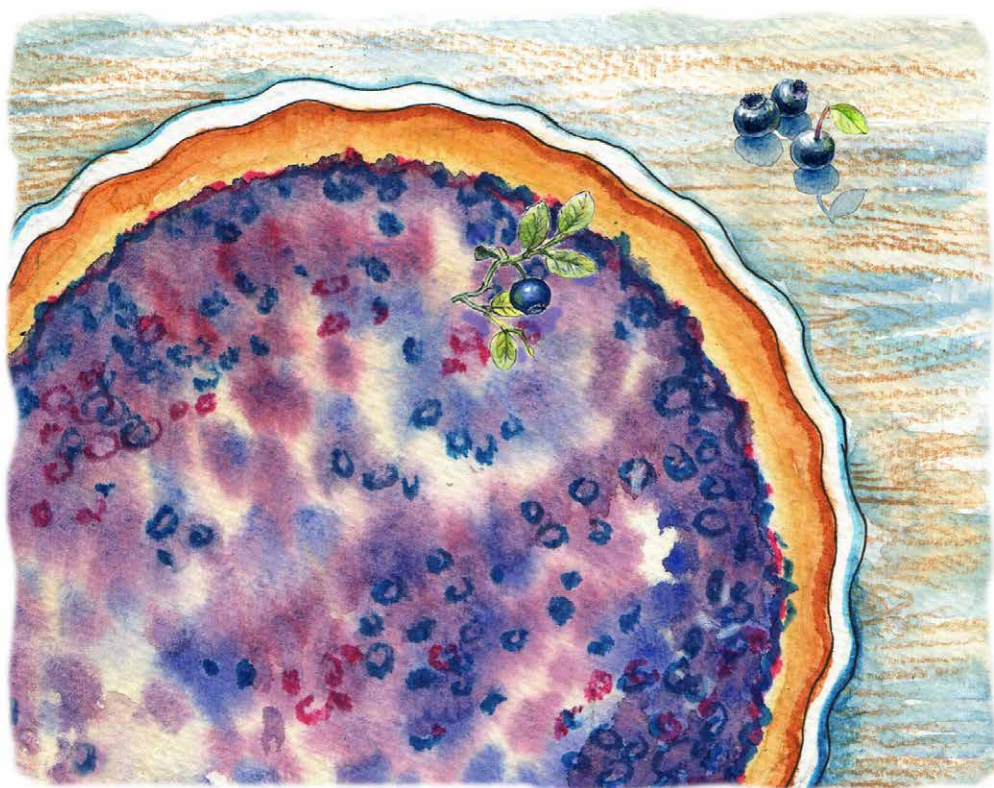
De fick locka farfar länge innan han gick med på att i badbyxor vada i den kyliga sjön. Till slut hade alla ändå riktigt roligt, och de blev hungriga efter simturen. De satt på en filt och åt gurksmörgåsar och pannkaka med farmors jordgubbssylt. Fisketur utan fiske var roligt det med.

”När jag var barn var det ingen som tänkte att fiskarna skulle känna smärta”, berättade farfar. ”Man trodde också att det fanns oändligt med fisk i hav och älvar. Även skräp och avfall sänktes ner i vatten utan bekymmer.”

”Det är en annan tid nu på sätt och vis. Nu vet vi att många fiskbestånd är utrotningshotade och att det finns gifter och skräp i haven, men fortfarande fiskas det för mycket och skräp hamnar fortfarande i vatten”, pratade farfar nästan som för sig själv.

”Så du är inte ledsen över att vi inte ville meta?” ställde Eevi lite blygt frågan som hon hade haft på hjärtat.

”Självklart inte”, log farfar. ”Vi har ju haft en trevlig dag. Ni har lyssnat nyfiket på mina fiskehistorier. Och jag tror det finns blåbär där längre bort. Vi skulle kunna plocka lite blåbär och baka blåbärspaj. Jag kanske till och med kan baka degen själv”, skröt farfar med ett leende på läpparna.

Identifiera vilken av fiskarna som hålls i ett akvarium

Fundera vad det kan bero på. Hur skiljer sig akvariefiskens liv från fiskens liv i naturvatten?

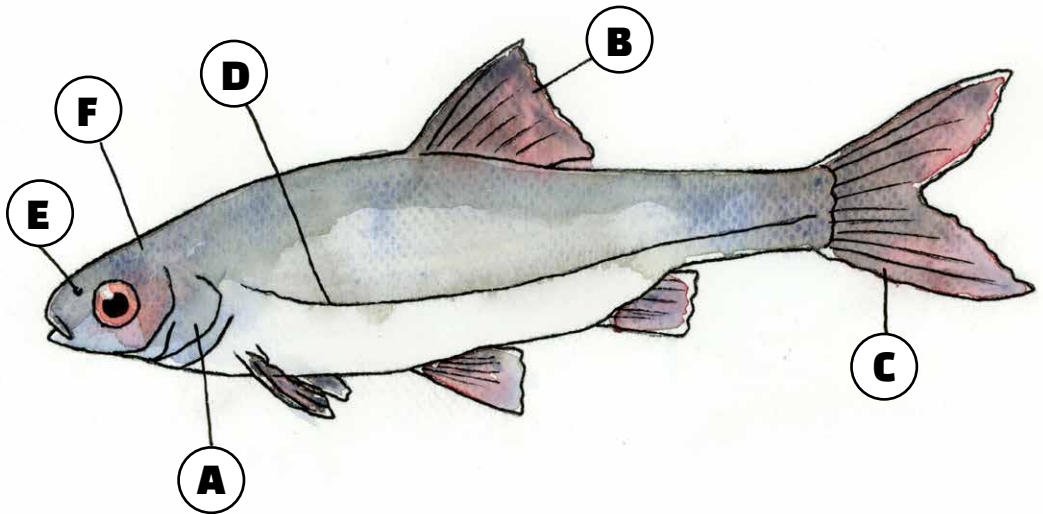

Rita och färglägg en fantasifisk

Var skulle fisken kunna leva: i varmt vatten, i ett färgglatt korallrev eller i en grund, vassbevuxen sjö? Rita och färglägg även fiskens livsmiljö i bilden.

Fiskens delar

Fundera vilken kroppsdel som finns var, och skriv sedan rätt bokstav på linjen.

1. Stjärtfena _____

2. Sidolinje _____

3. Gälar _____

4. Näsborrar _____

5. Ryggfena _____

6. Hjärna _____

Sant eller falskt?

Fundera tillsammans vilka påståenden som kan stämma för vissa fiskar och vilka som alltid är påhitt.

	Sant	Falskt
1. Fiskar känner inte smärta.	☐	☐
2. Vissa fiskar roar sig.	☐	☐
3. En del fiskar använder verktyg.	☐	☐
4. Inga fiskar ger ljud ifrån sig.	☐	☐
5. Fiskar lär sig nya färdigheter.	☐	☐
6. Många fiskarter är utrotningshotade.	☐	☐

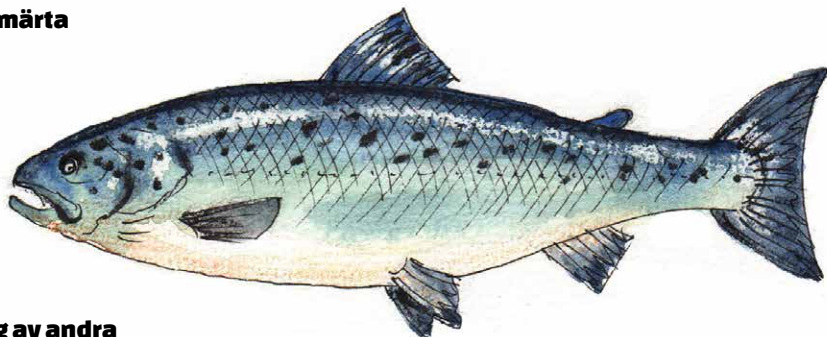
Vad har fisken och människan gemensamt?

Vi känner lätt sympati och vill skydda dem som ligger oss nära eller är lika-dana som vi. Vi kan till exempel identifiera en ledsen hund eller oron av en trött isbjörn som balanserar på ett isflak. Hur lätt kan vi känna sympati för fiskar? Vad har fisken och människan gemensamt och vad skiljer oss åt?

Koppla ihop följande påståenden med människan, fisken eller både och.

Känner smärta

Verkar stum

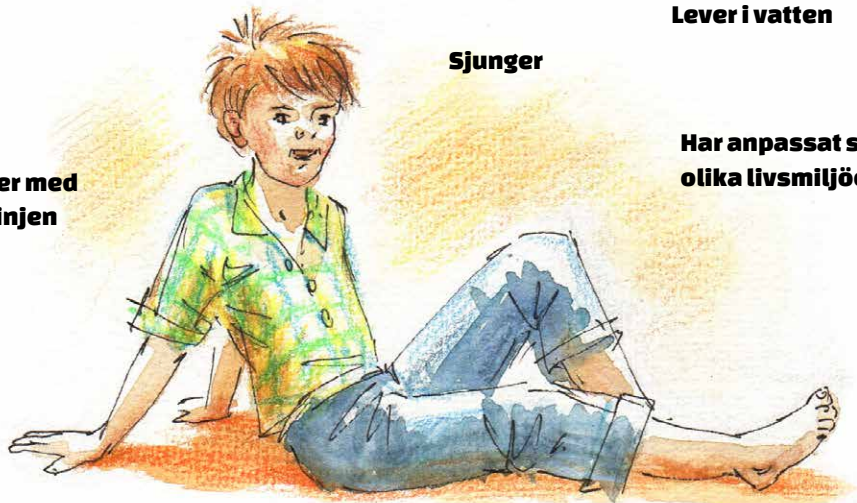
Lär sig av andra

Lever i vatten

Sjunger

Känner med sidolinjen

Har anpassat sig till olika livsmiljöer

Roar sig

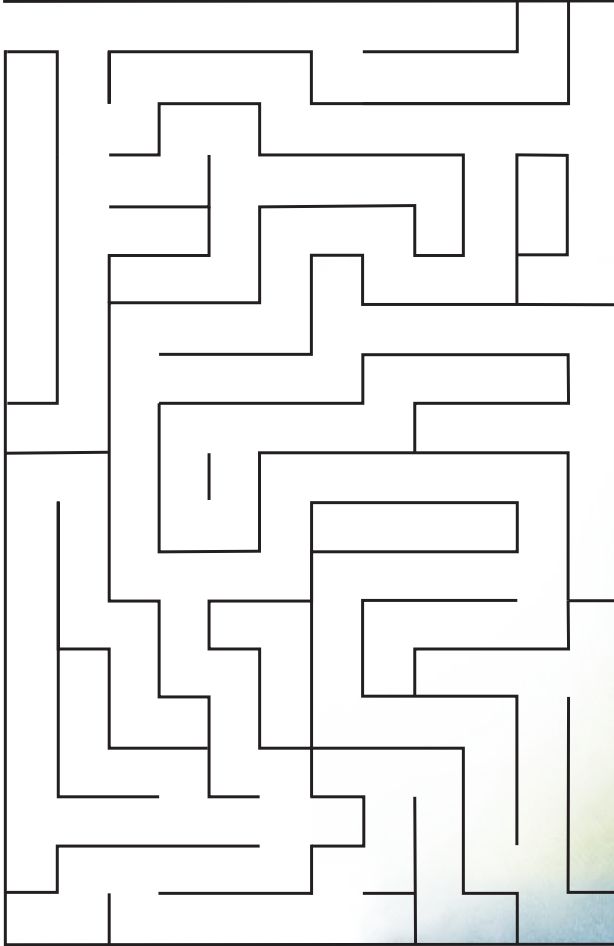
Vad orsakar fisken skada eller smärta?

Leta de föremål i bilden som inte ingår i fiskens livsmiljö och kan förorsaka smärta för fisken.

Led fisken till en miljö där den trivs

Fundera vilken typ av miljö fisken trivs i. Led den åt rätt håll.

Guldfisk i glasskål?

Rita eller skriv vad fisken behöver för att vara lycklig.

Bekanta dig med fiskar

Du har säkert sett bilder på Muminpappan eller Snusmumriken som fiskar? I barnböcker fiskas det ofta. Det beror på att fiske länge har uppfattats som en hållbar livsstil. Å andra sidan har vi Pelle i **Astrid Lindgrens** *Saltkråkan* som älskar djur och metar utan krok för att han inte vill få napp.

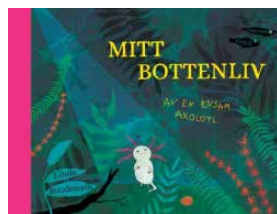
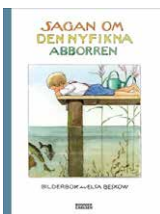
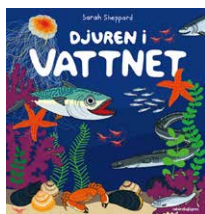
Du kan bekanta dig med fiskar till exempel genom dessa böcker:

Fiskar

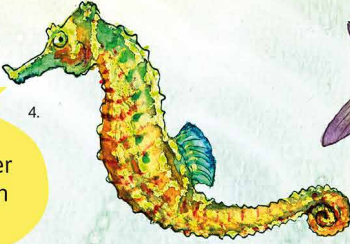
- Emma Jansson: *Upptäck naturen: Fiskar*. Triumf Förlag, 2022.
- Sarah Sheppard: *Djuren i vattnet*. Rabén Sjögren, 2021.
- Nick Caruso & Dani Rabaiotti (illustration): *Fiser fiskar? En kortfattad guide till djurrikets väderspänningar*. Bokförlaget Forum, 2019.
- Erik Magntorn: *Fantastiska fiskar*. Lindskog Förlag, 2012.

Fiskvänliga bilderböcker

- Elsa Beskow: *Sagan om den nyfikna abborren*. 1933/Gummerus, 2021/Bonnier Carlsen.
- Linda Bondestam: *Mitt bottenliv – av en ensam axolotl*. Förlaget M Oy Ab, 2020.

Alla vi är fiskar

4.

Tro det eller ej, jag är en fisk.

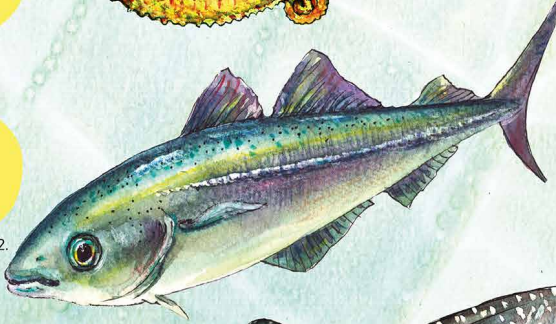

3.

Jag kan glida på vatten.

Fiskpinnar görs ofta av mig.

2.

Jag är världens största.

5.

Jag vandrar tusentals kilometer.

1.

Jag bor på åtta kilometers djup.

6.

22

Fiskens delar

1. Stjärtfena C
2. Sidolinje D
3. Gälar A
4. Näsborrar E
5. Ryggfena B
6. Hjärna F

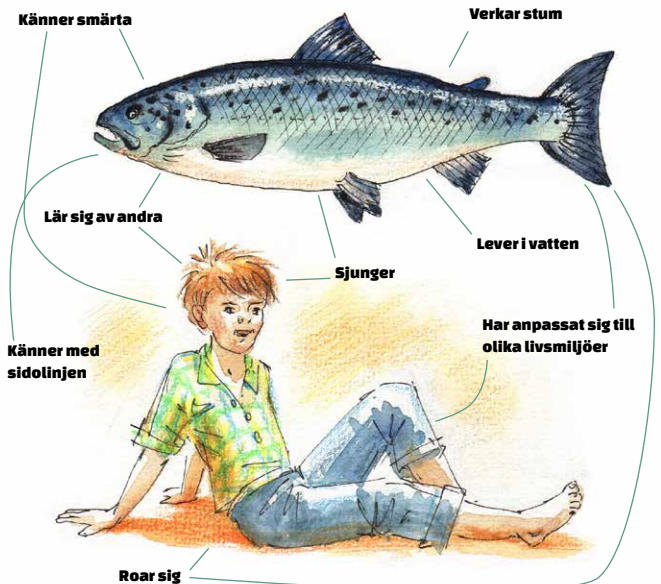
23

Sant eller falskt?

Fråga	SANT	FALSKT
1.		X
2.	X	
3.	X	
4.		X
5.	X	
6.	X	

24

Vad har fisken och människan gemensamt?

25

Vad orsakar smärta eller skada för fisken?

- Burk
- Batteri
- Metkrok och rev
- Sönderslagen glasflaska

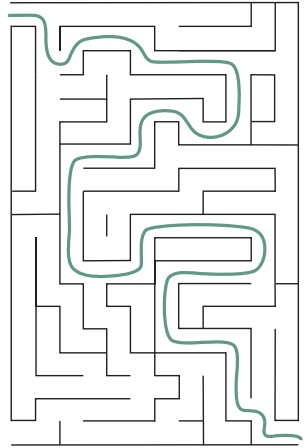
26

Guldfisk i glasskål

- Till exempel
- ett större akvarium med tillräckligt med stimuli **ELLER**
  - friheten att leva i havet
  - sällskap av artfränder

27

Led fisken till en miljö där den trivs

Kom i håg!

1. **Vi människor är djur, precis som katter, hundar, råttor eller till exempel fiskar.** Även andra djur känner glädje, sorg, rädsla och smärta.
2. **Djur uttrycker sig på olika sätt genom miner och gester.** Därför förstår vi människor inte alltid dem. Likväl upplever djur många olika känslor.
3. **Alla djur har ett egenvärde.** Egenvärde betyder att alla djur är sinsemellan lika värdefulla, och att varje djurs liv måste respekteras som sådant.
4. **Fiskarnas värld är på många sätt annorlunda än människornas.** Likväl är fiskar djur som känner, precis som andra djur.
5. **Det finns väldigt många olika fiskarter.** Olika fiskar trivs i olika livsmiljöer. En del fiskar lever i det salta havsvattnet, andra i sötvatten i sjöar och älvar. Dessutom äter, lär sig, och betar sig olika fiskarter på väldigt olika sätt.
6. **De flesta fiskar är läragtiga djur och har bra minne.** Fiskyngel lär sig olika färdigheter genom att observera andra fiskar.
7. **Fiskar känner smärta, precis som andra djur.** Därför fiskar en bra fiskare på ett sådant sätt som gör att fisken ska lida så lite som möjligt.
8. **Fiskar som lever i akvarier kan inte själva påverka den miljö de lever i.** Därför är det viktigt att akvarieägaren har mycket kunskap om hur de fiskar som lever i akvariet ska skötas.
9. **Fiskar hör, ger ifrån sig ljud och känner dofter även om de lever i vatten.** Fiskar har också bra syn.
10. **Alla djur är kännande och upplevande varelser.** De är värdefulla som sådana oavsett hur människan har klassificerat dem.

Detta häfte är ett informations- och uppgiftspaket för lågstadielever utifrån temat för Djurens vecka år 2023, fiskar. Materialet kan användas för flera olika läroämnen, såsom kompletterande material för undervisning i omgivningslära eller livsåskådningskunskap, material för modersmålsundervisning eller bildkonst. Materialet lämpar sig för användning även i bland annat natur- och djurklubbar. Materialet är gratis och kan beställas på sey@sey.fi.

Djurens vecka är en temavecka som anordnas 4–10 oktober årligen och inleds på internationella Djurens dag. I Finland har Djurens vecka firats på SEYs initiativ sedan år 1959. SEY är Finlands största djurskyddsorganisation och djurskyddsexpert. Till SEYs verksamhetsområde hör alla djurarter och förbundet verkar i hela landet.